

Zdravé lesy potřebují trhy

Používání nekvalitního palivového dřeva pro výrobu biomasy má smysl z obchodního i ekologického hlediska.

26. 8. 2022

[UDRŽITELNÁ BIOENERGIE](#)

Klíčové poznatky

- Nepochopení úlohy primární dřevní biomasy při zajišťování bezpečné, spolehlivé a obnovitelné energie bude mít negativní a podstatné dopady v celé Evropě i na celém světě.
- Plánované změny politiky v Evropě hrozí zvýšením nákladů na vytápění domácností, ohrožením energetické bezpečnosti a nesplněním kritických klimatických cílů, což může poškodit zdravé lesy na celém světě.
- Návrhy Evropského parlamentu na zavedení stropu a zákazu dotací na využívání udržitelně získaných zbytků ze sklizně jsou hluboce chybné a budou mít negativní dopad na schopnost Evropy splnit své cíle v oblasti snižování emisí uhlíku.
- Biomasa by neměla pocházet z vysoce kvalitní a hodnotné dřevní hmoty. Rozhodování o politice EU v oblasti primární dřevní biomasy by mělo zajistit, aby tomu tak bylo, a ne omezovat kvalitní a udržitelné zdroje biomasy, jako jsou zbytky po těžbě nebo vedlejší produkty lesního hospodářství.
- Bez trhu s nekvalitním nebo málo hodnotným dřevem jsou vlastníci půdy méně motivováni investovat do udržitelných lesnických postupů, což zhoršuje celkový zdravotní stav lesů a zvyšuje riziko výskytu škůdců, chorob a lesních požárů.

Zavedení omezení s cílem snížit využívání primární dřevní biomasy nezastaví těžbu, která je primárně poháněna odvětvím dlouhodobých výrobků z masivního dřeva.

Biomasa je v EU s velkým odstupem největším zdrojem obnovitelné energie. V roce 2020 tvořila pevná biomasa – dřevní štěpka, pelety a obnovitelné odpadní materiály – 40 % konečné spotřeby energie z obnovitelných zdrojů.

Pevná biomasa, stejně jako dřevěné pelety, pochází z nekvalitního nebo málo hodnotného dřeva z aktivně obhospodařovaných hospodářských lesů. Prodej tohoto dřeva je důležitým zdrojem příjmů pro komerční lesníky, kteří se věnují trvale [udržitelnému lesnímu hospodářství](#). Navrhované změny směrnice EU o obnovitelných zdrojích energie (RED III) však povedou k nezamýšleným důsledkům pro udržitelné lesnictví a energetiku.

Podnět k aktivnímu lesnímu hospodářství

Dřevo nízké kvality nebo nízké hodnoty používané v odvětví biomasy zahrnuje zbytky z postupů, jako je [prořezávání](#) – pravidelné kácení části lesa za účelem podpory zdravého a silného růstu. Jedná se o důležitý prvek aktivního lesního hospodářství. Menší počet stromů znamená menší konkurenci o světlo, vodu a živiny, zatímco odstranění slabších a nemocných stromů chrání před šířením škůdců.

Menší konkurence a nebezpečí pomáhají vlastníkům půdy vypěstovat více vysoce hodnotné pilařské kulatiny, kterou lze prodat pro stavebnictví a další odvětví využívající masivní dřevo. Tato dynamika trhu způsobuje, že pilařská kulatina je pro výrobu pelet z biomasy příliš drahá.

Prořezávání také minimalizuje riziko požárů, maximalizuje pohlcování uhlíku a zlepšuje biologickou rozmanitost. Například na jihovýchodě USA pomohlo prořezávání obnovit stanoviště vzácných a ohrožených druhů, kterým se daří v otevřených borových lesích.

Dřevo odstraněné při prořezávání zahrnuje kmeny, které jsou příliš malé, deformované nebo jednoduše nevhodné k prodeji jako pilařská kulatina, a také koruny stromů a větve.

Návrhy Evropského parlamentu v rámci RED III matoucím způsobem zařazují jak cenné řezivo, tak nekvalitní dřevo do klasifikace EU „primární dřevní biomasa“.

Návrh by také zavedl extrémní omezení týkající se způsobu, jakým se energie vyrobená z primární dřevní biomasy započítává do pokroku při plnění cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie. To bude mít negativní dopad na trh se dřevem nízké hodnoty a následně sníží ekonomické pobídky k udržitelnému lesnímu hospodářství. Návrhy na zavedení limitu a „postupný útlum“ tohoto typu materiálu zbrzdí celý růst odvětví, což je v rozporu s celosvětově rozšířeným názorem, že poptávka po udržitelné biomase do roku 2050 poroste.

Proč jsou trhy důležité

Bez trhu s méně kvalitním nebo méně hodnotným dřevem je motivace hospodařit v lesích udržitelným způsobem menší. To zvyšuje riziko výskytu škůdců, chorob a požárů a ohrožuje dlouhodobý zdravotní stav lesa. Dřevo, které by bylo odstraněno například při prořezávce nebo konečné těžbě, může být ponecháno k hnití na místě nebo spáleno.

V [Britské Columbi](#) musí majitelé lesů podle zákona likvidovat dřevní odpad, což znamená, že se spalují miliony tun dřeva, čímž se do ovzduší uvolňují odhadem 3 miliony tun CO₂ ročně.

Odvětví biomasy již dlouho působí v Evropě a Severní Americe – tedy v oblastech, kde odlesňování v současné době neohrožuje funkční lesy ani při trvalém využívání biomasy, která by mohla být zařazena do kategorie „primární dřevní biomasa“.

Díky udržitelnému hospodaření se na jihu USA, odkud elektrárna Drax získává přibližně třetinu své biomasy, zvýšil roční přírůstek lesů [mezi lety 1953 a 2015 o 112 %, zatímco lesní porosty vzrostly o 108 %.](#)